

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

30. juni 2022

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 247 (Alm. del) af 8. april 2022

Spørgsmål

Vil ministeren beregne effekterne på de offentlige finanser (umiddelbart provenu, provenu efter tilbageløb, provenu efter tilbageløb og adfærd og varig virkning), arbejdsudbud og BNP i årene 2023-2030 af en omlægning af SU'en bestående af følgende elementer:

- SU på kandidatuddannelser omlægges til lån, hvor de studerende har mulighed for at opnå samme købekraft som i dag.
- Der indføres et nyt dimittendfradrag, som gælder efter fuldført kandidatuddannelse. Fradraget indrettes sådan, at nyuddannede kandidater i beskæftigelse til en løn på 300.000 kr. og op fuldt ud vil blive kompenseret for ekstra låntagning svarende til normeret tid, som følge af omlægningen gennem skatteværdien af dimittendfradraget. Dimittendfradraget fradrages i am-bidragsspligtig løn eller overskud af virksomhed på linje med job- og beskæftigelsesfradraget og skal gælde i 5 år efter fuldført kandidatuddannelse.

Der ønskes to beregninger, en hvor dimittendfradraget gælder i indkomstintervallet mellem 200.000 og 300.000 kr., og en hvor det gælder i intervallet fra 0 kr. og op til 300.000 kr. Med begge modeller kræves således, at dimittenden har en årlig indkomst i Danmark på minimum 300.000 kr. i 5 år, før der opnås fuld kompensation for den ekstra låntagning under de 2 år på kandidatstudiet.

- Regler som følge af Fremdriftsreformen og herunder justeringerne fra 2016, og fremdriftskrav i SU-reglerne afskaffes. Færdiggørelseselementet i bevillingssystemet fastholdes uændret.

I det omfang det er muligt bedes ministeren dekomponere effekterne fsva. offentlige finanser og arbejdsudbud, så det fremgår, hvorfra virkningerne stammer, herunder f.eks. fra lavere dimittendledighed (øget arbejdsudbud og færre på dagpenge), lavere udgifter til SU (herunder til EU-borgere og danskere, der arbejder udenlands efter studiet) og højere udgifter til dimittendfradraget, arbejdsudbudseffekt etc.

Omlægningen bedes illustreret ved et typeeksempel for en kandidatstuderende, hvor nettovirkningen af omlægningen fremgår under antagelse af, at den studerende fuldfører studiet på normeret tid og umiddelbart kommer i arbejde til en gennemsnitlig løn efter studierne.

Ministeren bedes også oplyse, hvis der er andre nærliggende hensyn, der bør tages

i udformningen af omlægningen og eventuelle greb, der vil kunne øge provenu-virkningen eller arbejdsudbudseffekten.

Det forudsættes at ændringer som følge af reformaftalerne fra 21. januar 2022 indregnes.

Svar

Tiltagene indebærer en gradvis indfasning. Fuldt indfaset vurderes tiltagene samlet set at bidrage til en styrkelse af den offentlige saldo med 0,3 mia. kr. opgjort efter, skat tilbageløb og adfærd med en bundgrænse på 0 kr. for dimittendfradraget, mens styrkelsen af den offentlige saldo skønnes at være 0,4 mia. kr. med en bundgrænse på 200.000 kr. for dimittendfradraget, *jf. tabel 1*. Styrkelsen er størst i årene frem mod 2025, hvor der endnu ikke er udgifter til dimittendfradraget.

Tabel 1

Samlede økonomiske konsekvenser af tiltagene, 2022-30 og varigt opgjort i 2022-niveau

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Varig virk- ning
Mia. kr. (2022-pl)										
<u>0 kr. i bundgrænse for dimittendfradrag</u>										
Umiddelbart provenu (virkning på SU er opgjort efter skat)	0,1	1,3	2,4	2,2	1,8	1,2	0,8	0,4	0,4	0,4
Provenu efter skat og tilbageløb	0,1	1,0	1,9	1,7	1,4	1,0	0,6	0,3	0,3	0,3
Provenu efter skat, tilbageløb og adfærd	0,1	1,0	2,1	2,2	1,7	1,2	0,8	0,3	0,3	0,3
Arbejdsudbudsvirkning (1.000 fuldtidspersoner)	0,0	0,0	1,0	2,4	1,6	1,2	0,9	0,2	0,1	-
BNP-virkning	0,0	0,0	0,8	1,9	1,2	0,9	0,7	0,1	0,0	-
<u>200.000 kr. i bundgrænse for dimittendfradrag</u>										
Umiddelbart provenu (virkning på SU er opgjort efter skat)	0,1	1,3	2,4	2,2	1,8	1,3	0,9	0,5	0,5	0,5
Provenu efter skat og tilbageløb	0,1	1,0	1,9	1,7	1,5	1,0	0,7	0,4	0,4	0,4
Provenu efter skat, tilbageløb og adfærd	0,1	1,0	2,1	2,2	1,8	1,3	0,9	0,4	0,4	0,4
Arbejdsudbudsvirkning (1.000 fuldtidspersoner)	0,0	0,0	1,0	2,5	1,6	1,2	1,0	0,2	0,1	-
BNP-virkning	0,0	0,0	0,8	1,9	1,2	0,9	0,7	0,1	0,0	-

Kilde: Egne beregninger.

Den indregnede adfærdsvirkning afspejler, at tiltagene samlet set vurderes at bidrage til en stigning i arbejdsudbuddet svarende til ca. 100 fuldtidspersoner, når tiltagene er fuldt indfaset. Mens BNP-virkningen fuldt indfaset skønnes at være ca. 0,0 mia. kr. (2022-niveau).

Det bemærkes, at forslaget samlet set fuldt indfaset i 2030 skønnes at reducere SU-udgifterne til vandrende arbejdstagere fra EU/EØS-lande med omkring 250 mio. kr. (2022-pl).

Opgørelserne er forbundet med betydelig usikkerhed. I den forbindelse bemærkes, at der i grundlaget for opgørelserne ikke indgår en vurdering af, hvilken eventuel indvirkning EU-retten kan have på tiltagene.

Der er overlap mellem beregningerne af de enkelte elementer, hvorfor rækkefølgen af beregningerne har betydning for den skønnede virkning af de enkelte elementer, *jf. tabel 2-5*, men ikke for den samlede virkning, *jf. tabel 1*. En afskaffelse af fremdriftsreformen skønnes at øge den gennemsnitlige studietid for kandidatstuderende, hvilket har betydning for beregningerne af omlægning af SU-stipendier til SU-lån for kandidatstuderende. I det følgende gennemgås derfor – i modsætning til kronologien i spørgsmålet – først den skønnede virkning ved en afskaffelse af fremdriftsreformen. Derefter gennemgås den skønnede virkning for hhv. en omlægning af SU-stipendier til SU-lån for kandidatstuderende og indførelse af femårigt dimittendfradrag. Endelig vises et typeeksempel, der illustrerer virkning af at omlægge SU til lån og samtidig indførelse af et dimittendfradrag for en kandidatstuderende.

Afskaffelse af fremdriftsreformen

Det er i svaret antaget, at der med 'fremdriftsreformen' henvises til de første fire initiativer i *Aftale om reform af SU-systemet og rammerne for studiegennemførelse* af 2013:

1. SU begrænses til normeret tid ved studiestart mere end 2 år efter adgangsgivende eksamen,
2. øgede krav til studerende om fremdrift på studierne på de videregående uddannelser,
3. nye rammer på de videregående uddannelser, der støtter en aktiv studiegennemførelse,
4. øgede krav til universiteter om at nedbringe den gennemsnitlige studietid med 4,3 måneder frem mod 2020, herunder gennem justering af universiteternes uddannelsesbevilling.

Det er i besvarelsen lagt til grund, at alle fire initiativer afskaffes undtagen delementet i initiativ 4 vedr. justering af universiteternes uddannelsesbevilling, der skulle være med til at give universiteterne en økonomisk tilskyndelse til at nedbringe den gennemsnitlige studietid med 4,3 måneder. Det fremgår imidlertid af af-taleteksten, at dette element skulle ses i sammenhæng med de nye instrumenter, som universiteterne fik, *jf. initiativ 1-3 ovenfor*. Det er således beregningsteknisk lagt til grund, at en afskaffelse af fremdriftsreformen gradvist vil øge den gennemsnitlige studietid med 4,3 måneder frem mod 2030, selvom justeringerne i universiteternes uddannelsesbevilling *jf. forudsætningerne* fastholdes.

Det blev ved indførelse af *Aftale om reform af SU-systemet og rammerne for studie gennemførelse* fra 2013 skønnet, at fremdriftsreformen fuldt indfaset ville forbedre de offentlige finanser med ca. 1,1 mia. kr. samt øge arbejdsudbuddet med ca. 4.300 fuldtidspersoner i 2021 og frem.

Under beregningsteknisk forudsætning af, at fremdriftsreformen, herunder justeringerne af maj 2016¹, tilbagerulles gradvist i 2022-2030 på samme måde som ved indfasningen i 2013-2021, skønnes det med betydelig usikkerhed fuldt indfaset i 2030 at give et negativt provenu efter, skat, tilbageløb og adfærd på ca. -1,1 mia. kr., et reduceret arbejdsudbud på -4.300 fuldtidspersoner og en negativ BNP-virkning på ca. -3,3 mia. kr., jf. tabel 2.

Det skal bemærkes, at virkningen er beregnet med udgangspunkt i samme beregningsgrundlag, som da reformen blev vedtaget, hvilket skal ses i lyset af, at det kan være vanskeligt at opgøre virkningerne af en reform, hvor seneste datagrundlag indeholder disse virkninger.

Tabel 2

Økonomiske konsekvenser ved tilbagerulning af fremdriftsreformen, 2022-30 og varigt opgjort i 2022-niveau

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Varig virkning
Mia. kr. (2022-π)										
Umiddelbart provenu (virkning på SU er opgjort efter skat)	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3
Provenu efter skat og tilbageløb	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
Provenu efter skat, tilbageløb og adfærd	0,0	0,1	0,0	-0,1	-0,3	-0,5	-0,8	-1,1	-1,1	-1,0
Arbejdsudbudsvirkning (1.000 fuldtidspersoner)	0,0	0,0	-0,5	-1,0	-2,0	-2,7	-3,3	-4,1	-4,3	-
BNP-virkning	0,0	0,0	-0,4	-0,8	-1,6	-2,1	-2,6	-3,2	-3,3	-

Anm.: Opgjort med udgangspunkt i samme beregningsgrundlag som ved indførelse af reformen.

Kilde: Egne beregninger.

¹ Jf. ”lov nr. 411 af 11. maj 2016 om justering af fremdriftsreformen m.v.”, hvor det bl.a. ikke længere var obligatorisk, at studerende skal tilmeldes fag og prøver svarende til et fuldt studieår. Der blev givet mulighed for at studerende kan framelde sig eksaminer. Institutionerne fik mulighed for at fastsætte et studieaktivitetskrav på op til 45 ECTS-point per studieår på alle eller enkelte uddannelser.

SU på kandidatuddannelser omlægges til lån

Der er lagt til grund for besvarelsen, at SU-stipendiet omlægges til lån på kandidatuddannelserne for nye kandidatstuderende ved sommeroptaget 2022, og at de nuværende muligheder for SU-lån samtidig fastholdes, således at SU-modtagere vil have samme potentielle forbrugsmuligheder som i dag.²

Opgørelsen af de økonomiske konsekvenser af en omlægning af SU-stipendiet på kandidatdelen til et lån tager udgangspunkt i de samme opgørelsesmetoder, som er anvendt i besvarelsen af *Finansudvalgets spørgsmål nr. 123 af 7. februar 2020*. Dog er det i nærværende spørgsmål lagt til grund, at den gennemsnitlige studietid vil stige med 4,3 måneder frem mod 2030 som følge af den parallelle tilbagerulning af fremdriftsreformen, *jf. ovenfor*.

Det skønnes med betydelig usikkerhed, at tiltaget fuldt indfaset i 2030 vil give et provenu efter skat, tilbageløb og adfærd på ca. 2,7 mia. kr., et øget arbejdsudbud på 4.300 fuldtidspersoner og en BNP-virkning på ca. 3,4 mia. kr., *jf. tabel 3*.

Tabel 3

Økonomiske konsekvenser ved omlægning af SU til lån på kandidatuddannelser i en situation, hvor fremdriftsreformen er rullet tilbage, 2022-30 og varigt opgjort i 2022-niveau

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Varig virkning
Mia. kr. (2022-pl)										
Umiddelbart provenu (virkning på SU er opgjort efter skat)	0,1	1,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Provenu efter skat og tilbageløb	0,1	0,9	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Provenu efter skat, tilbageløb og adfærd	0,1	0,9	2,0	2,5	2,5	2,6	2,7	2,7	2,7	2,6
Arbejdsudbudsvirkning (1.000 fuldtidspersoner)	0,0	0,0	1,5	3,4	3,5	3,9	4,2	4,3	4,3	-
BNP-virkning	0,0	0,0	1,2	2,7	2,7	3,0	3,3	3,4	3,4	-

Anm.: Opgjort i en situation, hvor den gennemsnitlige studietid frem mod 2030 gradvist øges med 4,3 måneder i forhold til nuværende studie gennemførelsestid.

Kilde: Egne beregninger.

Det skal bemærkes, at med det nuværende SU-system bortfalder alle tillægsydelser (fx SU-handicaptillæg), når studerende ikke modtager SU-stipendium eller slutlån. Det er lagt til grund, at disse tillægsydelser også omlægges til lånemuligheder.

² Det skal bemærkes, at SU-stipendier er skattepligtige. SU-lånet skal dermed ikke svare til SU-satsen, men til den udbetalte SU efter skat, hvis den studerendes forbrugsmulighed skal være uændrede. Da skatten af SU-stipendiet afhænger af flere individuelle forhold, herunder bopælskommune og beskæftigelsesomfang ved siden af studiet, vurderes det administrativt ikke hensigtsmæssigt at tilpasse lånemuligheden til forbrugsmulighederne på individniveau. Beregningsteknisk er det taget udgangspunkt i, at det nye SU-lån fastsættes som den gennemsnitlige efterskatteverdi af SU'en. Det forudsættes således, at de studerende tilbydes et lån på 4.305 kr. om måneden, svarende til efterskatteverdien af et stipendium på 6.397 kr. ved en gennemsnitsskat på 32,7 pct.

Omlægningen til lån medfører isoleret set en styrkelse af den offentlige saldo i de enkelte år, idet staten kan finansiere udbetalingen af SU-lånene ved at øge den offentlige gæld, der så kan afdrages i takt med SU-lånene tilbagebetales.³ Statens renteudgifter skal dog finansieres løbende. Det er en vanlig antagelse for uddannelsesområdet overordnet set, at indtægter fra renter og udgifter til misligholdt gæld omtrent udligner hinanden.

Det er endvidere lagt til grund, at omlægningen ikke vil føre til væsentlige ændringer i tilgangen til kandidatuddannelserne. Det kan dog forventes, at studerende i højere grad inddrager beskæftigelsesmulighed og fremtidig løn ved valg af kandidatuddannelse. Dette vil i givet fald føre til øget beskæftigelse blandt dimittender.

Dimittendfradrag

Det er lagt til grund at der skal indføres et dimittendfradrag, der kompenserer nyuddannede kandidater i beskæftigelse, for at SU omlægges til lån svarende til efter-skatværdien af den almindelige SU-sats for udeboende på videregående uddannelser (6.397 kr. pr. måned i 2022) i 22 måneder svarende til den normerede tid på langt de fleste kandidatuddannelser. Dimittendfradraget kan modtages fra og med det første hele skatteår efter dimission og 5 år frem.

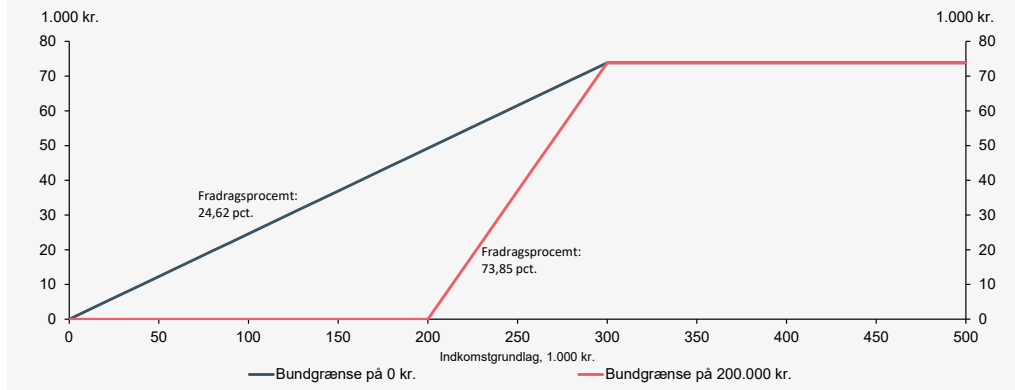
Efterskatværdien af SU afhænger som nævnt ovenfor af flere ting, fx hvilken kommune man bor i, om man er medlem folkekirken og øvrige indkomstforhold, herunder om man har et studiejob. I det ovenstående er det lagt til grund, at der i gennemsnit betales 32,7 pct. i skat af SU på kandidatuddannelser. Benyttes samme gennemsnitlige skatteprocent er efterskatværdien af den samlede SU i 22 måneder 94.700 kr. (2022-niveau), svarende til knap 19.000 kr. om året de første fem hele skatteår efter afsluttet kandidatuddannelse.

Det lægges yderligere til grund at dimittendfradraget (på linje med de nuværende job- og beskæftigelsesfradrag) er ligningsmæssige fradrag således, at det fradrages i kommune- og kirkeskat. Idet den gennemsnitlige kommuneskat- og kirkeskat udgør 25,65 pct. i 2022, vil et ligningsmæssigt fradrag på 73.900 kr. (2022-niveau) om året de første fem hele skatteår efter afsluttet kandidatuddannelse, have en årlige gennemsnitlig skatteværdi på knap 19.000 kr.

Virkingen af fradraget er opgjort i to versioner, en version hvor dimittendfradraget starter fra første kroners arbejdsindkomst og en version hvor fradraget målrettes mod arbejdsindkomst over en bundgrænse på 200.000 kr. I begge tilfælde optjenes det fulde fradrag på 73.900 kr. ved en indkomst på 300.000 kr. Det indebærer en fradragsprocent på hhv. 24,62 pct. og 73,85 pct., *jf. figur 1*.

³ Forhøjelsen af den offentlige gæld, vil blive modsvaret af en fordring hos den enkelte SU-låntager, således den offentlige nettogæld ikke påvirkes. Dertil kan det bemærkes at ØMU-gælden opgøres brutto. Det vil sige, at ØMU-gælden udover saldoen på de offentlige finanser også påvirkes af fx parallelle ændringer i statens aktiver og passiver. Et tiltag, som det skitserede, vil beregningsteknisk forøge ØMU-gælden.

Figur 1
Illustration af de to versioner af dimittendfradraget, 2022-niveau

Det skal bemærkes, at fradragene ikke vil kompensere *alle* SU-modtagere fuldt ud for den omlagte SU. For det første kræver det en arbejdsindkomst over 300.000 kr. i alle fem skatteår efter de har afsluttet deres kandidatuddannelse. Derudover kompenseres der kun for SU i 22 måneder. Studerende der har modtaget SU i længere tid, enten på grund af at studiet ikke gennemføres på normeret tid eller deres specifikke kandidatuddannelse er normeret til mere end to år, bliver ikke kompenseret for, at SU i den sidste del af deres studie også omlægges til lån. Derudover kompenseres der ikke for, at forsørger- og handicaptillæg også omlægges til lån.

Studerende som fx ikke har et studiejob ved siden af SU betaler en mindre del af SU i skat, og efterskatværdien af deres SU vil således være større end de 19.000 kr. årligt, der lægges op til at kompensere. For disse personer vil dimittendfradraget med den valgte udformning heller ikke indebære en fuld compensation selvom de evt. får det fulde fradrag. Derimod vil studerende med supplerende arbejdsindkomst ved siden af SU over et vist niveau blive overkompenseret med det fulde fradrag, idet skatteværdien af SU i dette tilfælde vil være lavere end de 19.000 kr. årligt, som de kompenseres for igennem dimittendfradraget, *jf. typeeksempel nedenfor*.

Det er forudsat at omlægning af SU på kandidaten til lån indføres fra 2022 til 2024. Således at den første årgang som ikke har fået SU på kandidaten dimitterer i 2024. Dermed vil 2025 i praksis være det første år, hvor det vil være muligt at modtage fradraget. Antallet af modtagere af fradraget vil stige i de første fem år, idet der fuldt indfaset vil være fem årgange, der modtager fradraget.

Det skønnes at fradraget med en bundgrænse på 0 kr. fuldt indfaset vil svække den strukturelle offentlige saldo med 1,3 mia. kr. (2022-niveau), *jf. tabel 4*.

På trods af at tiltaget samlet har en lille positiv virkning på arbejdsudbuddet, så er virkningen på den strukturelle saldo og strukturelt BNP lille, men negativ. Det skyldes, at dem der reducerer deres arbejdsudbud (personer med en indkomst over 300.000 kr.) har en højere timeløn end dem, der øger deres arbejdsudbud.

Tabel 4

Økonomiske konsekvenser af at indføre af et dimittendfradrag på hhv. 24,62 pct. arbejdsindkomsten, dog maks. 73.900 kr., i 5 indkomstår efter afsluttet kandidatuddannelse, 2022-30 og varigt opgjort i 2022-niveau

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Varig virkning
Provenuvirkninger, mia. kr.										
Umiddelbart provenu	0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,7	-1,1	-1,4	-1,7	-1,7	-1,6
Provenuvirkning efter tilbageløb	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,5	-0,8	-1,1	-1,3	-1,3	-1,2
Provenu efter tilbageløb og adfærd	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,5	-0,8	-1,1	-1,3	-1,3	-1,1
Arbejdsudbud (1.000 fuldtidspersoner)										
Substitutionseffekt på timearbejdsudbud	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-
Indkomsteffekt på timearbejdsudbud	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3	-
Deltagelseeffekt	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	-
Samlet arbejdsudbudsvirkning	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	-
Virkning på strukturelt BNP, mia. kr.	0,00	0,00	0,00	0,03	0,03	-0,01	-0,03	-0,07	-0,07	-

Anm.: Opgørelserne er baseret på indkomstoplysninger i 2019, dimittend fradraget er tildelt på baggrund af oplysninger om tidspunkt for højest fuldført uddannelse. Således, at virkningen i 2025 er baseret på personer, der afsluttede kandidatuddannelsen i 2018, mens virkningen i 2029 er baseret på personer der afsluttede deres kandidatuddannelse i mellem 2014 og 2018.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af 3,3 pct. stikprøve af befolkningen

Fradraget med en bundgrænse på 200.000 kr. skønnes at svække den strukturelle offentlige saldo med 1,2 mia. kr. (2022-niveau), jf. tabel 5. Den begrænsede forskel mellem de to forslag skal ses i lyset af, at der kun er få kandidatuddannede, som har en indkomst mellem 0 og 200.000 kr., samt at fradragene kun i begrænset omfang påvirker den strukturelle beskæftigelse.

Tabel 5

Økonomiske konsekvenser af indførelse af et dimittendfradrag på hhv. 73,85 pct. arbejdsindkomsten over 200.000, dog maks. 73.900 kr., i 5 indkomstår efter afsluttet kandidatuddannelse, 2022-30 og varigt opgjort i 2022-niveau

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Varig virkning
Provenuvirkninger, mia. kr.										
Umiddelbart provenu	0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,6	-1,0	-1,3	-1,6	-1,6	-1,5
Provenuvirkning efter tilbageløb	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,5	-0,8	-1,0	-1,2	-1,2	-1,2
Provenu efter tilbageløb og adfærd	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,4	-0,8	1,0	-1,2	-1,2	-1,2
Arbejdsudbud (1.000 fuldtidspersoner)										
Substitutionseffekt på timearbejdsudbud	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	-

Indkomsteffekt på timearbejdsudbud	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,3	-0,3	-
Deltagelseeffekt	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	-
Samlet arbejdsudbudsvirkning	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-
Virkning på strukturelt BNP, mia. kr.	0,00	0,00	0,00	0,05	0,03	0,03	0,02	-0,01	-0,01	-

Anm.: Se anmærkning til tabel 4.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af 3,3 pct. stikprøve af befolkningen

Typeeksempel

Der er i typeeksemplet taget udgangspunkt i en enlig udeboende studerende med studiejob fra Finansministeriets Familietypemodell. Typepersonen starter kandidatstudie september 2022 og afslutter i juni 2024. Umiddelbart derefter kommer personen i beskæftigelse (dvs. fra og med juli 2024). I beskæftigelse er årslønnen så høj, at den studerende opnår det fulde dimittendfradrag. Den studerende optager det nye kandidatstudielån i alle 22 måneder.

Under studiet falder den disponible indkomst svarende til SU efter skat, men forbrugsmulighederne inkl. det nye kandidatstudielån stiger en lille smule, *jf. tabel 6*. Det skyldes at den studerende har en betydeligt indkomst fra studiejob, som betyder, at der i udgangspunktet betales mere skat af SU, end hvad der i opgørelsen af lånemuligheden er lagt til grund, at den gennemsnitlige studerende betaler i skat af sin SU.

I 2025-2029 får personen det fulde dimittendfradrag, som har en efterskatværdi på godt 95.000 kr., mens efterskatteværdien af reduktionen af SU'en udgør godt 87.000 kr. Denne typeperson bliver således overkompenseret for omlægningen til lån, hvilket som nævnt skal ses i lyset af, at personen har studiarbejde.

Virkningen på den disponible indkomst stiger fra 2025 til 2026 og falder derfra gradvist fra 2026-2029. Det skyldes at den studerende har optaget et studielån, som giver anledning til et rentefradrag i afbetalingsperioden (2026-2035). Typepersonens disponible indkomst falder betragteligt fra 2029 til 2030, det skyldes at dimittendfradraget bortfalder efter fem år. Inklusiv afdrag på SU-lånet falder forbrugsmulighederne for denne person i 2030 relativt til udgangspunktet, dette vil gælde frem til lånet er betalt af (dvs. i dette eksempel 2036).

Tabel 6

Type eksempel, illustration af virkning af at omlægge SU til lån med samtidig indførelse af et dimittend fradrag, 2022-niveau

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
SU	-25.590	-76.760	-38.380	0	0	0	0	0	0
Personlige skatter	-9.710	-29.120	-14.560	-19.100	-19.890	-19.860	-19.830	-19.790	-660

<i>Disponibel indkomst</i>	-15.880	-47.640	-23.820	19.100	19.890	19.860	19.830	19.790	660
SU-lån og afdrag	17.220	51.660	25.830	0	-10.490	-10.490	-10.490	-10.490	-10.490
<i>Disponibel indkomst + SU-lån og afdrag</i>	1.340	4.020	2.010	19.100	9.400	9.370	9.330	9.300	-9.840

Anm.: Det er lagt til grund at SU-modtageren har en månedlig lønindkomst på knap 22.000 kr. svarende til standardforudsætningen i Familietypemodellen. Når den studerende kommer i beskæftigede efter studiet forudsættes det at have til en månedlig lønindkomst på 41.786 kr. svarende til gennemsnitslønnen for personer med lang videregående uddannelse. Det forudsættes at typepersonen er enlig og ikke har nogle børn. Typepersonen har i udgangspunktet ingen lån og nettokapitalindkomst på 0 kr, samt at personen i udgangspunkt ikke har nogen ligningsmæssige fradrag. Personen gennemfører kandidatuddannelsen på normeret tid (dvs er kandidatsuderende fra september 2022 til og med juni 2024), og kommer i beskæftigelse fra og med juli 2024. Typepersonen modtog SU (fra bachelor uddannelse) umiddelbart inden kandidatuddannelsen påbegyndes og har samme studiejob som under kandidatdelen. Personen er medlem af folkekirken og betaler den gennemsnitlige kommune- og kirkeskat. Det er lagt til grund at studielånet på samlet set 94.700 kr. tilbagebetales af over en tiårig periode. Der er i tabellen afrundet til nærmeste 10 kr.

Kilde: Familietypemodellen og egen tilvirkning

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister